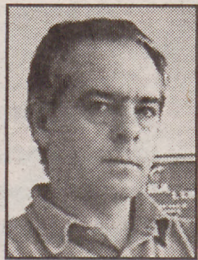

b.e.r.r.i.a.k

z.i.r.i

JESUS MARI LARRAMENDI

ELA-Irakaskuntzako idazkari nagusia

«Hezkuntza Saila gehiago arduratzen da bere jardueraren itxura zaintzearekin irakaskuntzaren kalitatearekin baino»

EL DIARIO VASCO

CARMEN VIJANDE

Sexologoa

«Sexu harreman gogobetekoak beharrezkoak dira pertsonaren osasun fisiko, emozional eta mental onarentzat. Maitasuna egiteak autoestima handitzen du»

LA VANGUARDIA

CHARO LOPEZ

Aktorea

«Mundu honetan itsusia izatea drama bat da, baina normaltasuna erreibindikatzeko dut»

BLANCO Y NEGRO

FRANCIS FORD COPPOLA

Zinema zuzendaria

«Cristina infantaren ezkontza euskaldunetako elkartasun keinurik onena izan da»

EL PAIS SEMANAL

i r i t z i a

zuzendaria

Ze espezie desatsegin?

Mikel Elorzak ekologisten inguruan idatzitako artikuluaurrean bi interpretazio ezberdin bururatzen zaizkit. Bata guztiz ironikoa litzateke. Bestea, aldiz, literala. Kasualitatez, zuzena azken hau balitz, nire erabateko desadostasuna azaldu nahiko nuke.

Gizakiak natura nola suntsitzen duen ikus-teak lorik kentzen ez badizu hor konpon. Nire helburua ez da suntsiketa horren aurrean inor sensibilizatzea. Gizakiak naturari etengabe egiten dizkion eraso onorioz, euren egonezina azaldu eta egoera aldatzeko izerdia botatzen dutenekiko errespetu apur bat eskatu nahi dizut soilik.

Horrela, nere ustetan, espezie desatsegina ekologisten existentzia bideratzen duen hori da. Horretaz gain, gizarteak esku artean autobia bat, ehiza baimentzea edo joku olinpikoak baino arazo serioagoak dituela deritzot. Baina, noski, hemen garrantzitsuen gure bizi-maila ona bikaina bilakatzea da. Horretarako, edonora azkarrago joateko autobiaz, ehizatutako animaliez eta telebistako joku olinpikoez gozatuz.

Negutegi efektua, euri azidoa, egunero milioika kilo zabor, basoen murrizketa izugarria...? Hor konpon! Gero-geroak... Azken finean, ni ez naute hauen eruz lurperatuko!

●Maddi Altuna Odriozola

ZARAUTZ (GIPUZKOA)

Ejerzitorik ez, ez hemen ez inon bez

Azken egunetako berriak entzun eta gero, salaketa bat egin gure dot. Pasa dan asteburuan, Ejerzitoan 19 urtetako mutil batek bere buruagaz beste egin eban. Bestalde, Estatu Batuek eta Erresuma Batua Iraki erasotzeko prest agertu dira.

Honenbeste sarraski eta hilketarekin, Ejerzitoaren papera zein dan gero eta argiago daut.

Ejerzitoaren *biolentzia legala* gobernuen interesen arabera erabiltzen da, gizarte osoa dogunok indarkeria honen biktimak garalarik. *Biolentzia legal* honen aurrean tinko ekin behar deusogu *desobedientziaren* bidez, indarkerian mantentzen dan sistema honegaz amaitzeko.

Bakearen aldeko bidean traba asko aurkituko doguz, baina traba guztiak gaindituz, mundu hobeago bat lortu daikugu. Gure herriari begiratu, ez dau ezertarako balio herri honetan egiten dan Biolentziarekiko gaitzespen hutsa inolako funtsa barik.

Biolentzia dana da, eta munduak daukan kutsadurarik haundiena dala uste dot, baina arrazoiak eta gatazka aztertu behar dira konponbidea lortzeko. Gatazken erantzule zuzenak Gobernuak dira eta eragileak Ejerzitoak. Bardin dausta niri zein koloretakoak diren eta zeren izenean hiltzen dabene... Gizarte osoa dogunok ausartu behar gara Ejerzitoei ezetza

emotera eta honetaz kontzientziatu behar gara. Ejerzitoa ez dot beharrezkoa ikusten, eta bardin dausta Euskalduna, zein Espainiarra, zein Europarra izatea. Nirekin behintzat ez dagiela kontatu.

Orain eta beti ejerzitoei desobedientzia!

Han eta hemen Ejerzitoa da galera/ guztion nahia da Bakea/ apurtu daiguzan ba kateak/ eta sortuko dogu Mundu libre.

● Jon Ugutz Ezkurdia

BILBO

Medius jaton, hi

Atxuriko Arlonagusian kordelez estekatu junen, mutil gazte, kasik kinttopeko zela, hi. Erabili june lautadetan zehar, giltzapean, burnizko harresietan. Ikasi jiton bidaia luze horietan aingeruen eta ijitoen berbak, antzinako historiak eta poeten koblak, eta egin jon amets zeru izarratu eta kale kantoei begira, hi. Biztu don, hi, eta bajaton Luguñuko ibai handian gora, eta bide-erdia atera eta samara salto egin jeutsan dontzeilari, hi, «ez nagin besarka, maitea, Unamunoren aitaren etxera najoien, *que no nos mermen el brío*, hi, Ki-xoteak hirugarren ateraldirik ez bajunan euki bere, egingo junat nik zela gainean hirugarren zaldi-bidaia», hi.

● Angel Zelaia Txikito

14 de
Febrero
San
Valentín

J.J. AOS / DIARIO DE NOTICIAS

Otsailaren 14a, San Valentín. - Gizon hau ez da inoiz asetzen.

s e i k o u r r e a

Xabier Euzkitze**Poesia irentzaile baten gogoeta ganorabakoa**

A itortzen dut bertsolariak eta Euskaltzaindia haserretu ginenean, harremanak hautsi genituenean, pena handia hartu nuela. Okerreko erabakia hartu genuela pentsatzen nuen orduan. Orain, geroztik eman ditugun zenbait pauso aztertuta, are garbiago daukat. Gaizki emandako pausoek denentzat ondorio txarrak izaten dituzte normalki baina, zorionez, gurea salbuespena izan da. Batetik, Euskaltzaindiak sekulako lasaitua hartu zuen, lau urtez behin bertsolari txapelketa nagusia antolatzea zama ikaragarria baita. Bestetik, haurtuta hark eragin zuen Bertsozale Elkarte

sortzea eta, zalantzarik gabe, garrantzi handiko lorpena izan da. Gaur egun kultura munduko edozein arlorentzat ezibesteko erreferentzia bilakatu da, eredu ukazina da, antolakuntzari nahiz elkar hartzei dago-kionez.

Jakin xamarra da, hala ere, ez nagoela erabat ados bertsolarietaz daraman bidearekin. Bestelako hainbat xehetasunez gain, gehien bat plazetako ibiliak kezkatzen nau, zinezko hainbat bertsozale plazetatik uxatu dituen joerak. Bertsolarietaz asko falta zaiola uste dut zenbaitek sinestarazi nahi duen bezain anitza izateko. Plazetako zirkuioa batzuek kontrolatzea ez da salagarria, seguru asko axolarik handiena dutenek kontrolatzen dute eta. Baina batzuek kontrolatzeetik batzuenak bakarrik izatera tarte txiki-txikia dago, eta horretara heltzeko sekulako arriskua somatzen dut. Nekez aurkituko duzue nik adina zalantza eta arregura duenik bertsolarietaz hain barne-tik bizi dugunon artean, baina hortik edozer esatera alde beldurgarria dago.

Kritika beharrezkoa eta osasungarria da, birusak uxatzeko eta hildako zelulak garbitzeko balio duelako, baina aspaldian odol txarrez egindako irain eta laido gehiegi egin digute kritikaren izenean. Hasier Etxeberria lankideak, Elgoibarko idazle minberak, sutsuki egin dio aurre Matias Mujikak, Euskal Herriko itzultzaileak ezagunenak, anonimoki zabaldu zuen libeloari. Bertso-

ritzari dagokionez, iruindarrak baino haratago jo du, ordea. Poesia irentzaileok hainbat jende hipnotizaturik eta idiotizaturik daukagu, nonbait, bertsozale ez izateko eskubide oso-osoan duten hainbat euskal hiztun eta idiotizatzen lanik ez duten beste banaka batzuk kenduta.

Gogoan dut oraindik nolako liluratu aurpegiarekin aurkeztzen zituen Hasierrek 86ko txapelketa nagusiko saioen laburpenak. Gogoan dut, halaber, Joxerra Garziak erakutsi behar izan ziola zortziko handi bat zer den. Bertsoez duen ezagutzaren adierazgarri. Ez dakit lilura hura egiazkoa ote zen, oraingo fobia bezain kontutan hartzekoa, gehienez ere. Nekazaritzaren kultura omen den honetan hainbat kaleumek zer egiten ote dugun ere ez du ulertuko, noski. Egia esan, neuk ere ezin dut imajinatu Hasier ximaur usaina darion ezertan nahasirik.

Ez dakit garrantzizko ezer galtzen ote duten bertsozale ez direnek, ezta axola ere. Etxahun zaharraren bertso autobiografikoak irakurritz malkorik isurtzen ez dutenak errukarriak direnik ez dut esango, ezta Xalbadorrek emazte hilaren soineko hutsari kantatu zizkionak entzunez hunkitzen ez denak sentibilitate apurrik ez duenik ere. Agirrerekin algarra eta Egañarekin irri ez egitea ere zilegi da, noski. Baina, arraiola, utz diezagutela guri gozatzen! Eta bukatzeko, goraintziak, indar eta gogo guztiz, goi horietara helduko direlakoan.